

Kehitysyhtiöiden rooli palvelurakenneuudistuksessa

Sekesin Kesäpäivät

25.-26.8.2021

Raahe

**Mervi Käki,
Linnan Kehitys Oy, ex-tj**

Bio

- Aiemmat työntajat; Canon, Viking Line, Helsingin Messut Wanhalla Satama, Technopolis, Innopraxis International Oy (yrittäjä)
- Linnan Kehitys Oy 2012- 2018, josta eläköidyin
- Nyt sitten; hallituksen puheenjohtajana seuraavissa yrityksissä
 - Hämeen Keskiaikatapahtumat Oy, www.keskiaikafestivaali.fi
 - AiDesign Oy, www.deafmetal.com
 - Drop Design Pool Oy, www.drop.fi
- Sekes-toimeksiannot; palvelusopimusmalli ja työllisyydenhoidon Sekes-mallit

Uudistuksessa paljon hyvää

- Työllisyydenhoito palaa lähipalveluksi sekä työnhakijoille että työnantajille
- Uudistuksessa tullaan luomaan **ekosysteemi**, joka kokoaa resurssit yhteen
 - Tavoitteet, roolitukset vielä avoinna
- Kuntien työmarkkinatuen kuntaosuudet (ns:t sakkomaksut) muuttuvat; siirrytään kannustimiin
 - Avoinna vielä millaisia kannustimet ovat
- Vaikeammassa asemassa olevien palvelut keskitetään uuteen valtionyhtiöön "Välittäjä Oy"
 - Osaamisen keskittäminen hyvää, riskinä ehkä resurssien määrä; joko liian suuret tai pienet
 - Kiinnostavaa on yhtiömuotoisuus

Työllisyydenhoidon kuntakokeilu

- Luo pohjan työllisyyden palvelurakennemuutokselle
- Voimassa 1.3.-30.6. 2023
- Mukana 118 kuntaa
- Kokeilussa on vahva seudullisuus, yksittäisinä kuntina vain suurimmat kaupungit
- Kokeilussa kohderyhmässä vaikeammin työllistyvät, kuten nuoret, pitkäistyöttömät ja maahanmuuttajat
- Heillä on käytössään kunnassa oma yhteyshenkilö
- Kokeilu on vasta alussa, mutta jo nyt voi havaita erilaisia malleja toteutukselle
- Osassa mukana kehyt
 - joissakin kehy toimii isäntäorganisaationa

Kuntakokeilun organisointi

- Kunnat keskittyvät työnhakijapalveluihin ja työnvälitykseen
- Sosiaalitoimen henkilöresursseja siirretty kuntakokeiluun sisäisesti ja TE-toimistojen henkilöresurssit
- Osassa kuntia kuntien työllisyystiimit ja TE-toimistot sijoitettu saman katon alle.
- Ei erillistä rahoitusta, vaan uudelleenresursointi. Osalla käytössä myös hankerahoitusta
 - Ehkäpä lisärahoitus paikallaan, parhaan tuloksen saavuttamiseksi
- Näillä resursseilla huomio kohdistuu työnhakijoihin, heidän työkykynsä ja elämänhallinnan kehittämiseen
- Kunnat raportoivat tuloksia puolivuositain ja kokeilun aikana arvioidaan mallin toimivuus

Kuntakokeilun tavoitteet

- Osalla tavoitteena vain työvälitys ja mittareina paljonko työpaikkoja välitetty ja työttömiä työllistetty
- Osassa tavoitteet pitkäjänteisempiä; liitetty suoraan kuntastrategioihin, pidemmän aikavälin työvoimatarpeisiin, osaamisen tarpeisiin
- Osassa työllisyysaste, uudet työpaikat, uudet yrittäjät, uudenlaiset työpaikat ja erilaiset työllistymiset nostettu elinvoiman, vetovoiman ja maineenhallinnan keskiöön
- Kuntien välillä ratkaisut siis todella laajalla skaalalla
- Yhteistä on tiivis ja parantunut yhteistyö muiden toimijoiden kanssa, erityisesti oppilaitosyhteistyö
- Hyvää on jatkuva tulosten seuranta ja raportointi ministeriölle ja muutosten mahdollisuus kunnissa kokeilun aikana
- Aktiivinen mallinnos parhaille käytännöille

Huomioita kuntakokeilusta

- Hyvin pienelle huomiolle on jäänyt työllistymisen toinen puoli eli työnantajat
 - Johtuuko siitä, että kokeilu on julkisvetoinen?
 - On totuttu hoitamaan työttömiä?
 - Tarvitaan resursseja nimeenomaan työkyvyn kehittämiseen?
- Työntantajapalveluiden kehittäminen, perinteisten lisäksi, ei näy kokeilussa millään tavalla
- Kehyt yllättävän vähän missään roolissa tässä kokeilussa
 - Kunta haluaa pitää roolin itsellään?
 - Kehyt eivät itse halua roolia tässä?
 - Kehyissä ei osaamista/resursseja lähteä mukaan?
- Haasteena seutukuntien kuntien erilaiset resurssit ja sama haaste on myös kehyjen kanssa; yksiomisteinen/seudullinen malli
- Seudullisuus vai työssäkäyntialueet pohjaksi?

Yritysten rooli kokeilun onnistumisessa tärkeä

- Kuntakokeilu ei voi onnistua ilman hyviä työnantajapalveluita, yritysten tarpeiden tunnistamista ja mahdollisuutta matalan kynnyksen työllistämiseen eri muodoissa
- Siksi kehyjen tulisi tuoda osaamisensa tähän kokeiluun
- **Kohtaanto**-ongelmasta on puhuttu vuosia, mutta ongelman ratkaisumalleista ei tässä kokeilussa kiinnitetä huomiota; heikentää yritysten mahdollisuuksia työllistää, kun painopisteet erilaiset
- **Välimarkkinayritykset ja sosiaaliset yritykset** tulee vahvemmin mukaan kokeiluun
- Suurin välittäjäresurssi on **henkilöstöpalveluyritykset**, jotka tulee saada kokeiluun mukaan
- Oppivelvollisuusiän nostolla ja 2.asteen työssäoppimisen muutokset tulee huomioida osana työllisyyskokeilua; nyt katsotaan melko kapea-alaisesti vain työttömien mahdollisuuksia.

Oppilaitokset tiiviimmin mukaan

- Vaikka oppilaitokset ovat kumppaneita kokeilussa, niin selkeämmät tavoitteet ja roolitukset ovat tärkeitä
- Oppilaitosten tulisi tunnistaa työvoimatarpeet n.5v. Päähän
- Työvoimapula monella alalla jo nyt, estää yritysten kasvun ja onnistuneet rekrytoinnit
- Jatkuvan oppimisen mallit tulee saada käytäntöön ja aidosti osaksi oppilaitosten arkea
- Työssäoppimisjaksoissa työnantajien pedagogisia kykyjä tulisi oppilaitosten kehittää
- Rahoituksen työssäoppimisessa pitäisi kulkea oppilaan mukana yrityksiin, toimisi kannustimena ottaa työssäoppijia
- Oppisopimusta tulisi jatkossa kehittää yhdeksi poluksi työelämään
- Oppilaanohjaukseen kiinnitetään liian vähän huomiota

Kehyjen rooli työllisyyskokeilussa ja rakenneuudistuksessa

- Kehyille rooli työvälityksessä ja henkilöasiakkaiden palveluissa voi tuntua vieraalta, mutta jos rakenneuudistus suunnitellussa muodossa toteutuu, on vaikea nähdä, etteivät kehyt olisi siinä mukana.
- Kehyt voivat esittää itselleen vaikka seuraavia kysymyksiä:
 1. Haluammeko toimia asiantuntija-apuna työnantajien tarpeista kuntien työllisyystiimeille?
 2. Haluammeko tuottaa kunnille tietoa, analyysyjä päätöksenteolle koskien työllisyysdenhoitoa?
 3. Keskitymmekö auttamaan yrityksiä löytämään työvoimaa toimimalla tiedon välittäjänä?
 4. Toimimmeko työnvälittäjänä ja etsimme aktiivisesti vaikeasti työllistyville työpaikkoja?
 5. Haluammeko toimia kokeilussa isäntäorganisaationa vastaten kokeilusta?
 6. Vahvistaako mukanaolo rooliamme osana kuntien palveluita tai rooliamme yrityskentässä?
 7. Edellyttääkö omistaja/omistajat mukanaoloa?
 8. Emme näe roolia itsellemme työllisyysdenhoidossa, keskitymme ydintoimintaamme

Kehyillä on paljon annettavaa jo kuntakokeilussa

- Kehyillä on kunnissa paras tietämys ja tuntemus yrityksistä ja niiden tarpeista
- Kehyillä on jo kontaktit ja resurssit yhteydenpitoon yrityksiin
- Kehyt osaavat verkostojen luonnin ja yhteisömanageroinnin
- Kehyt näkevät laajemmin rakenneuudistuksen kokonaisuuden; oikeanlaisen, riittävän ja osaavan työvoiman tarpeen ja mahdolliset puutteet lyhyemmällä ja pidemmällä aikavälillä
- Kehyjen yritys- ja kasvupalvelut luontaisesti sisältävät myös työvoimatarpeet
- Kehyt pystyvät nopeammin reagoimaan nopeaan työvoimatarpeeseen tai äkilliseen rakennemuutokseen
- Työvoimapalvelut voidaan liittää aluemarkkinoinnin, sijoittumispalveluiden ja vetovoimatekijöiden osa-alueeksi
- Kehyillä on laajempi näkemys työvälityksestä työpaikkojen luomiseen
- Kehyillä on laaja verkosto myös muihin yksityisiin toimijoihin; henkilöstöpalveluyritykset, koulutusyritykset ja konsultit

RYHMÄTYÖ

SEKES

Kehyjen toimitusjohtajat/ 1-2 ryhmää

- Mikä on mielestäsi kehyjen rooli uudistuksessa?
- Mitä kehyt haluavat olla tässä tai mitä kehyt eivät halua olla?
- Mitkä ovat tässä uudistuksessa ne sudenkuopat, jotka olisi hyvä huomioida?

Muut osallistujat

- Kuuluuko työllisyydenhoito kehyille?
 - jos, niin miksi?
 - jos ei, niin miksei?
- Minkälaisia palveluita kehyt voisivat tarjota työllisyydenhoidossa?
 - jo nyt ja vuoden 2024 jälkeen
- Kuinka tehtävät tulisi organisoida ja resursoida kehyissä?

Rakennemuutostuksen jatkotyössä huomioitavaa

- Toimenpiteissä työnhakija- ja työnantajapalveluiden kehittämisen tasapaino; ilman toista ei ole toista
- Kaikkien toimijoiden mukaan ottaminen; yksityiset henkilöpalveluyritykset, työelämän kehittäjät, koulutusyritykset jne
- Kehyjen mukanaolo
- Rahoituksen riittävyys uusien palveluiden kehittämiseksi
- Työvoima osaksi elinvoiman kehittämiseen
- Työvoimapulan tunnistaminen ja niiden esteiden poistaminen
- Kohtaato-ongelman ratkaisemiseen riittävät resurssit
- Koulutus tiiviiksi osaksi rakennemuutostusta; ei voida kehittää erillisenä (TEM, OKM)
- Rohkeaa, uutta ajattelua käyttöön ja parhaiden käytäntöjen käyttöön otto
- Globaalit markkinat ja työvoiman liikkuvuus; kv-palvelut ja liikkuvuuden edistäminen
- Palveluiden saavutettavuus ja helppous, digitaaliset palvelut
- Työmarkkinoiden joustot; työt muuttuu, rakenteet vastaamaan niitä
- Yrittäjyyden edistäminen; mikä on kuntien rooli tässä jatkossa?

Rakennemuutoksen jatkotyössä huomioitavaa 2/2

- Kuten kaikissa suurissa uudistuksissa, niin tässäkin tulee olemaan valuvikoja
- Jo nyt olisi tärkeää olla aktiivinen ja lobata muutoksia/lisäyksiä tähän uudistukseen
- Myös SEKESILLÄ tässä selkeästi edunvalvonnallinen tehtävä
- Mielenkiintoista on, kun koko työvälitys siirtyy kunnille v 2024, niin miten markkina muuttuu? Miten tulisi koko työvälitys uudistaa? Uudet palvelut? Digi? Kilpailu kunnissa osajista? Vetovoiman luonti? Opiskelijat?
- Jo nyt olisi aika alkaa laittaa näitäkin palikoita uuteen malliin!

Kiitos mielenkiinnosta!